

Teorie překladu

6 setkání: 23.9., 7.10., 21.10., 4.11., 25.11., 9.12.;
+ závěrečný test

Themen der Vorlesungen

1. Skopos, Übersetzung und Adaption
2. Soziologische Aspekte des Übersetzens
3. Interkulturelle Aspekte der Übersetzung
4. Stilistische Aspekte der Übersetzung
5. Übersetzungskritik
6. Übersetzung der Werbung als Grenzfall

Milan Kundera: UMĚNÍ VĚRNOSTI (dodatek k českému vydání KASTRUJÍCÍ STÍN SVATÉHO GARTY)

- Neboť světová literatura může existovat jen za předpokladu, že existuje věrný překlad.
- Říká se: překlad je jako žena; buď věrný, nebo krásný. Neznám hloupější větu. **Neboť překlad je krásný, jen když je věrný. Namítnete mi, že to není možné: žádné slovo nenajde svou absolutní obdobu v jiné řeči. Zajisté. Sehnsucht, slavné slovo německé poezie, neznamena doslova ani touhu ani stesk a překladatel musí vynalézt nejpráhodnější způsob, jak to slovo převést do své řeči: opisem? přidáním adjektivem? novotvarem? Věrnost překladu není mechanická věc, vyžaduje si vynalézavosti a tvořivosti. Věrnost překladu je uměním.**

Milan Kundera: Umění věrnosti

Často jsem se pozvedl proti zrazujícím překladům, aniž bych si byl dostatečně vědom, že za ně nejsou zodpovědní vždycky překladatelé. Právě teď čtu: „Stane se, že cizí spisovatelé vyčítají svým francouzským překladatelům, že vylepšují, zkrášlují výraz — a tím i obsah — jejich děl. Spisovatelé mají vědět, že **zkrášlování není nezbytně záležitostí překladatelů: je často vynucováno nakladatelstvím.**“

Milan Kundera: Ein Satz.

In: Verratene Vermächtnisse. S. 107

- Die oberste Autorität für einen Übersetzer sollte der *persönliche Stil* des Autors sein. Doch die meisten Übersetzer gehorchen einer anderen Autorität: der des *allgemein anerkannten Stils* des „schönen Französisch“ (des schönen Deutsch, des schönen Englisch), d.h. des Französischen (Deutschen, Englischen), wie man es auf dem Gymnasium lernt. [...] Hier liegt der Irrtum: jeder Autor von einem gewissen Wert *überschreitet* den „schönen Stil“, und in dieser Überschreitung liegt die Originalität (und davon ausgehend, die Daseinsberechtigung) seiner Kunst.

Kafka: Das Schloss

(die schönste erotische Szene im dritten Kapitel)

- [lagen dann in den kleinen Pfützen Biers und dem sonstigen Unrat, von dem der Boden bedeckt war.]
- Dort vergingen Stunden, Stunden gemeinsamen Atems, gemeinsamen Herzschlags, Stunden, in denen K. immerfort das Gefühl hatte, er **verirre sich** oder er sei so weit in der Fremde, wie vor ihm noch kein Mensch, einer Fremde, in der selbst die Luft keinen Bestandteil der Heimatluft habe, in der man vor Fremdheit ersticken müsse und in deren unsinnigen Verlockungen man doch nichts tun könne als weiter gehen, **weiter sich verirren.**

Kunderas Kafka: eine möglichste treue Stegreifübersetzung

- Tam mýjely hodiny, hodiny společných **dechů**, společného tlukotu srdcí, hodiny, v nichž K. **měl stále** pocit, že bloudí nebo že **je** tak daleko v cizině, jak ještě **žádný člověk** před ním, v cizině, **v níž** ani vzduch nemá **nic ze vzduch domova**, **v níž** se člověk musí dusit cizotou, a **v jejíchž** nesmyslných vábeních **nemůže** přesto dělat nic než **dále jít**, než dále bloudit.

Vladimír Kafka: Franz Kafka: Zámek (1964).

- **Tu uplývaly** hodiny a hodiny společného **dýchání**, společného tlukotu srdcí, hodiny, v nichž K. **neopouštěl** pocit, že bloudí nebo **se ocitá** v tak vzdálené cizině jako ještě **nikdo** před ním, v cizině, **kde** ani vzduch nemá **stejného složení jako vzduch doma, kde** se člověk samou cizotou musí udusit, a **proti jejímuž** nesmyslnému vábení **se** přesto nedá dělat nic než **jít dál**, dále bloudit.
- **Sich verirren. *Zabloudit*, ne *bloudit*.**

Milan Kundera: Umění věrnosti

- Často jsem se pozvedl proti **zrazujícím překladům, aniž bych si byl dostatečně vědom, že za ně nejsou zodpovědní vždycky překladatelé**. Právě teď čtu: „Stane se, že cizí spisovatelé vyčítají svým francouzským překladatelům, že vylepšují, zkrášlují výraz — a tím i obsah — jejich děl. Spisovatelé mají vědět, že zkrášlování není nezbytně záležitostí překladatelů: je často vynucováno nakladatelstvím.“
- Pierre Blanchard, překladatel Heinricha von Kleista.

František Štícha: O věrnosti překladu. 2019.

S. 9: Nicht nur Milan Kundera wäre mit der Behauptung des Übersetzer Peter Komers' sicher nicht einverstanden, *das Buch hätte ganz anders aussehen können, wenn es jemand anderer übersetzt hätte.*

S.25/26: **Marie Janů:** Sergej Machonin byl geniální překladatel. Mohl překládat z jazyků, které vůbec neuměl. Ten ty texty prostě napsal znova.

O věrnosti překladu

FRANTIŠEK ŠTÍCHA

Les grandes personnes ne comprennent jamais rien toutes seules, et c'est fatigant, pour les enfants, de toujours et toujours leur donner des explications.

(Le petit Prince, Antoine de Saint-Exupéry, s. 10)

Dospělí sami nikdy nic nechápou a děti to hrozně unavuje, stále a stále jim něco vysvětlovat.

(Malý princ, přeložila Zdenka Stavinohová, s. 9)

Dospělí nikdy nic nepochopí sami od sebe – a pro děti je únavné jim pořád dokola všechno vysvětlovat...

(Malý princ, přeložil Richard Podaný, s. 10)

Dospělí sami nikdy nic nepochopí a pro děti je strašně únavné pořád jim něco vysvětlovat.

(Malý princ, přeložil Jiří Zák, s. 8)

Die großen Leute verstehen nie etwas von selbst, und für die Kinder ist es zu anstrengend, ihnen immer und immer wieder erklären zu müssen.

(Der kleine Prinz, přeložili Greta a Josef Leitgebovi, s. 8)

ACADEMIA

Štícha, 31/32, eine Demoslogans

- Gegen zensierte Presse / Priti cenzurovanému tisku.
- Cenzuru nechceme.
- Věrnost slovu, slovnímu spojení, ... metafoře, frazému a rčení, stylu textu

Remarque: Im Westen nichts Neues.

Štícha 42

- Die Erde dröhnt. **Schweres Feuer liegt über uns.** Wir drücken uns in die Ecken.
- **František Gel:**
- Země duní. **Těžká palba na nás spočívá.** Tiskneme se do koutů.

Remarque: Im Westen nichts Neues. Štícha 42

- Těžká palba leží nad námi.
- Štícha: země duní a nad námi to hřmí těžkou palbou.

Remarque: Im Westen nichts Neues. Štícha 42

- Ein paar Blumen stehen auf dem Tisch.
- František Gel:
- Pár květin je na stole.

Remarque: Im Westen nichts Neues. Štícha 43

- Na stole je pár květin.

Remarque: Im Westen nichts Neues.

Štícha 46

- Minen: Wisie niederfegen, istein Massengrab,
- Gel:
- Prostor, na který se vrhnou, , se mění v hromadný hrob.
- Štícha:
- Kam se vřítí, je hromadný hrob.
- Kam se ve své zběsilostí vřítí, tam zanechají hromadný hrob.

Remarque: Im Westen nichts Neues.

Štícha 47

- Es kann nicht sein, daß es fort ist, das Weiche, das unser Blut unruhig machte, das Ungewisse, Bestürzende, Kommende, die tausend Gesichter der Zukunft, die Melodie aus Träumen und Büchern, das Rauschen und die Ahnung der Frauen, es kann nicht sein, daß es untergegangen ist in Trommelfeuer, Verzweiflung und Mannschaftsbordells.
- **Není myslitelné**, že je veta po tom měkkém, co zneklidňovalo naši krev, že zmizelo to neurčité, ohromující, nadcházející, budoucnost o tisíci tvářích, ta melodie ze snů a knih, šelest a předtucha žen, není přece možné, aby to všechno zaniklo v bubnové palbě, v zoufalství a v bordelech pro mužstvo.

Remarque: Im Westen nichts Neues. Štícha 47

- Není (přece) možné, že je nadobro pryč
- v palbě děl, v zoufalství a bordelech.

Remarque: Arc´de Triomphe / Vítězný oblouk

- Zorka Dostálová – Dandová
- das Leben deutscher Flüchtlinge in Paris kurz vor dem Zweiten Weltkrieg

Remarque: Arc´de Triomphe / Vítězný oblouk

- *Die Frau kam schräg auf Ravic zu. Sie ging schnell, aber sonderbar taumelig. Ravic bemerkte sie erst, als sie fast neben ihm war.*
- *K Ravicovi se blížila žena. Kráčela rychle, ale jaksi podivně vrávorala. Povšiml si jí, až když byla těsně u něho.*

Remarque: Arc´de Triomphe / Vítězný oblouk

- A německý čtenář nebo ten, který umí německy, je tím určitým členem s onou dosud mu zcela neznámou ženou rázem uveden v jakýsi důvěrný vztah. O tento význam Remarqueovy věty jsme v překladu ochuzeni. Ale není zbylí: v češtině prostě jinak nemůžeme.

Remarque: Arc´de Triomphe / Vítězný oblouk

- *Die Nacht, als Lavigne **gehört** hatte, dass seine Frau tot war, hatte er im Hurenhaus verbracht. Die **Huren** hatten ihn gerettet; mit Priester hätte er nicht durchgekommen. (s. 35)*
- *Tu noc, kdy se Lavigne **dověděl**, že jeho žena je mrtva, strávil v nevěstinci. **Holky** ho zachránily; kněz by ho z toho nebyl nikdy dostal. (s. 26)*

Remarque: Arc´de Triomphe / Vítězný oblouk

- *Er fühlte die leichte Ebbe und Flut ihres Atems. Unsichtbar **bebte** es ihm entgegen, **sanft, ohne Schwere, bereit und voll Vertrauen** — in **fremdes Dasein** in der **fremden** Nacht. (s. 120)*
- *Ucítíl lehký příliv a odliv jejího dechu. Neviditelný, **chvěl se mu v ústřety**, jemný, **lehounký**, ochotný a důvěřivý — neznámý život v neznámé noci. (s. 88)*

Štícha. 52

Cizí bytí/ neznámý

Remarque: Arc´de Triomphe / Vítězný oblouk

- Ravic zeigte auf die Zeitungen. »Wir brauchen nicht mehr zu **denken**. Alles ist vorgedacht, vorgekaut, vorgefühlt. Konserven. Nur aufzumachen. Dreimal am Tage ins Haus geliefert. Nichts mehr selbst zu ziehen, wachsen zu lassen, auf dem Feuer der Fragen, des Zweifels und der Sehnsucht zu kochen. Konserven.«
- **Ravic ukázal na noviny. „Nemusíme už přemýšlet.** Všechno je předmyšleno, předžvýkáno a předem procítěno. Konzervy. Jen je otevřít. Třikrát denně doručované do domu. Nic, co bys sám pěstoval, nechal růst, na ohni otázek, pochyb a tužeb si uvařil. Konzervy.

Remarque: Arc´de Triomphe / Vítězný oblouk

- »Brave, soldatische Seelen.« Ravic lachte. »Einfacher Verstand und komplizierte Ehrbegriffe. Erschweren das Leben, wenn man betrunken ist.«
- „Hodné vojácké duše,“ zasmál se Ravič. „Prostý mozek a složité pojetí cti velmi to ztěžuje život, když je člověk opilý.“
- über Gomez und Navarra

Tücken der Abschaffung der Ellipse

- Während Remarque zwei Spanier charakterisiert, bezieht sich Zorka Dostálová – Dandová auf „prostý rozum a složité pojetí cti“.
- „Bodré vojácké duše,“ zasmál se Ravič. „Prostý mozek a složité pojetí cti.“ Velmi to ztěžuje život, když je člověk opilý.

Thomas Mann: Der Zauberberg

- Kouzelný vrch, SNKLHU, Praha 1958, přeložila Jitka Fučíková, Pavel Levit a Jan Zahradníček, znovu Odeon 1975
- Čarovná hora, Mladá fronta, Praha 2016, přeložil Vratislav Jiljí Slezák
- Der Vergleich der Übersetzungen des Werkes von Thomas Mann "Der Zauberberg". Versuch um eine eigene Übersetzung der ausgewählten Textpassagen.
- Kateřina Moravcová, učo [462066](#)
- V druhé části se autorka pokusí o vlastní překlad vybraných částí knihy Der Zauberberg.

Kateřina Moravcov koriguje Vratislava J. Slezka

- Von Trauer zu reden, wäre Schnfrbererei, doch zeigten Hans Castorps Augen in jenen Tagen immerhin einen Ausdruck, der **sinnender** war als gewöhnlich. Dieser Sterbefall, dessen Gefhlsbedeutung niemals mächtig gewesen wäre und **durch abenteuerliche Jhrchen** der Entfremdung auf fast nichts herabgemindert worden war, er kam doch dem Zerreißen noch einer Bindung, noch einer Beziehung **zur unteren Sphäre** gleich, gab dem, was Hans Castorp mit Recht die Freiheit nannte, letzte **Vollständigkeit**. Wirklich war in den späten Zeit, von der wir sprechen, jede Fühlung zwischen ihm und dem Flachlande restlos aufgehoben.

Kateřina Moravcov koriguje Vratislava J. Slezka

- Slezk
- Mluvit o zrmutku by bylo pikrařlovn, presto ale v onech dnech mely oi Hanse Castorpa **zamyřlenjř** vyraz neř obvykle. Tato smrt, ktera by pro neho citove nikdy nebyla znamenala piřiř, a po tech nekolika **exotickych** letech odcizovn neznamenal vlastne uř skoro nic,
- Moravcová
- Mluvit o zármutku by bylo pikrařlovn, přesto ale měly oči Hanse Castorpa v oněch dnech **zamyřlenjř** výraz neř obvykle. Tato smrt, která by pro něho citove nikdy mnoho neznamenal, a po tech několika **dobrodruřnych** letech odcizování nebyla pro něj uř skoro ničím,

Kateřina Moravcová koriguje Vratislava J. Slezka

- pŕece jen jakoby zpŕetrhala jeřt jedno pouto, jeřt jeden vztah **k dolejší sfe**, a definitivn **dovršila** to, ˇemu Hans Castorp právem řikal svoboda. Po těch letech, v době, o nž mluvíme, ustal skuteˇn a naprosto jakkoliv styk mezi ním a nížinou.
- a pŕece jen jakoby pŕetrhla jeřt jedno pouto, jeřt jeden vztah **k dolejší sfe**, **dovršila** to, ˇemu Hans Castorp právem řikal svoboda. Po tolika letech, v ˇase, o němž mluvíme, ustal skuteˇn a ˇpln jakkoliv styk mezi ním a nížinou.

Zbyněk Fišer: Překlad jako kreativní proces.
Teorie a praxe funkcionalistického překládání. Brno: Host, 2009.

- Paul Kußmaul: Kreatives Übersetzen. 2000.
- Jiří Levý, 41: ukázat problémy a naučit o nich překladaatele teoreticky uvažovat [...] možnosti jednotlivých překladatelských řešení a meze jejich použitelnosti.
- Třetí kapitola: translační teorie, s. 128 nn.

Texttypologie nach Reiß (1976, 1983)

- Die ***informative function*** d.h. der Darstellungs- oder Referenzfunktion von Sprache, steht der Bezug zur außersprachlichen Realität, oder, wie Bühler es nannte, zu den Gegenständen und Sachverhalten, über die gesprochen/geschrieben wird.
- Das Wesen der **expressive function**, der Ausdrucksfunktion der Sprache also, sieht Newmark darin, dass der Sender (Sprecher/Schreiber) durch die Art der Äußerung seine Gefühle unabhängig von ihrer Wirkung (feelings irrespective of any response) zum Ausdruck bringt (Newmark 1995: 39).
- Die **Appellfunktion** schließlich ist vom Aspekt des Empfängers, des Hörers oder Lesers zu bestimmen, der zur Aktion bzw. Reaktion aufgerufen wird.

Katharina REISS, Hans J. VERMEER

- Kritik an Jiří Levý, Werner Koller, da sie angeblich interkulturelle Aspekte vernachlässigen.
- Grundlegung einer Skopostheorie.
- Eine komplexe Handlungstheorie, der Zweck heiligt die Mittel
- Funktionswandel: Cervantes: keine Satire auf Ritternostalgie, sondern ein Informationsangebot über Cervantes' Satire auf Ritternostalgie

Zbyněk Fišer: Překlad jako kreativní proces

- Fünf Regeln von Reiß und Vermeer: Fišer, 137
- 1. Ein Translat ist skoposbedingt.
- 2. Ein Translat ist ein Informationsangebot in einer Zielkultur und –sprache
- 3. Ein Translat bildet ein Informationsangebot nichtumkehrbar eindeutig ab.
- 4. Ein Translat muss in sich kohärent sein.
- 5. Ein Translat muss mit dem Ausgangstext kohärent sein.

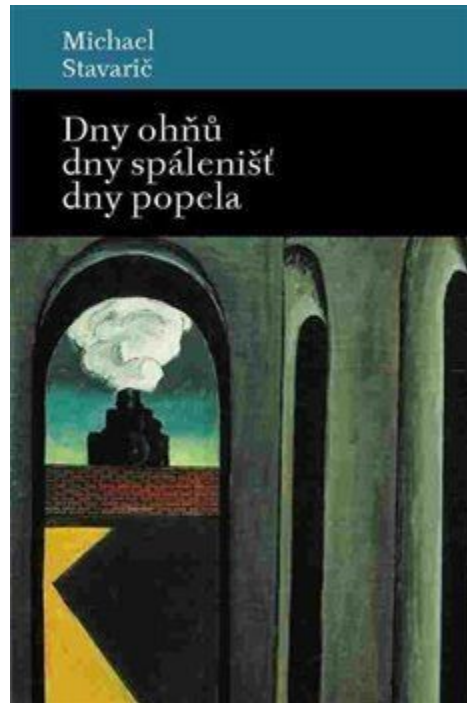
Zbyněk Fišer: Překlad jako kreativní proces

- Milan Hrdlička: Antiadaptační strategie překladu.
- S. 140 bei Fišer,
- Cílem překladatelovy práce je zachovat, vystihnout, sdělit původní dílo, nikoli vytvořit dílo nové, které by nemělo předchůdce.
- Hrdlička (47) beruft sich auf Jiří Levý:
- Překladatelské adaptace byly ústupkem popularizačním záměrům, lokalizace pomáhaly obrozenským překladatelům navázat přímý kontakt se čtenářem, zaujmout je.

Radka Denemarková übersetzt Stavarič.

- Vendula Joklíková: *Der Roman "Brenntage" und seine tschechische Übersetzung von Radka Denemarková. Ein Vergleich*
- In meinem Gutachten habe ich mich von Radka Denemarková's Übersetzerischem Ansatz distanziert:
- Die medial erfolgreiche Autorin Denemarková sichert der Übersetzung mehr Leser, weil ihre expressive und leider allzu wortreiche Übersetzung vom Autor Stavarič selbst abgesegnet ist:
- Wäre eine Treue, wie sie von Štícha oder von Milan Kundera als wünschenswert betrachtet wird, dem tschechischen Leser nicht zumutbar?

Denemarková mit Zustimmung von Stavarič

Joklíková

- Na s. 13 diplomandka uvádí, že Štícha souhlasí s Fišerem. Jak lze tento souhlas doložit, když Štícha práci Zbyňka Fišera nikde nezmiňuje? Má snad diplomandka na mysli Štíchův souhlas s principem, který hájí i Fišer ve své práci *Překlad jako kreativní proces: teorie a praxe funkcionalistického překládání*? Nedošlo k záměně s Otokarem Fischerem, který u Štíchy na s. 13 požaduje "překládati z celku a z ducha, nikoli pedantsky a slovíčkářsky"? Na téže s. 13 Joklíková parafrázuje německy Štíchy (konkrétně jeho s. 21), na nějž odkazuje poznámka č. 30 předložené práce:

Joklíková

- Štíchas Originál wird von Joklíková verzerrt paraphrasiert. Štích weist auf Levý hin:
- *Nevěrně překládá také ten, kdo se uchyluje k „vkládání estetických kvalit, které překladatel má v oblibě, do díla, v němž vůbec nejsou“.*
- Joklíková verteidigt die Lokalisierung des Wiener Romans von Stavarič nach Prag, weil es kreativ sei:
- Der Roman *stillborn* von Michael Stavarič heißt bei ihr *Mrtvorozená*
- *Eliška Frankensteinová (Die totgeborene Elisa Frankenstein).*

Brenntage / Dny ohňů, spáleníšť a popela

- Na s. 23 přináší diplomandka (patrně neúmyslně) doklad o narušení Stavaričových topikálních řetězců u Denemarkové. Stavaričovy „Brenn- und Aschertage“ překládá jako „pálené popeleční dny“, nikoli „dny ohňů“, jak překládá titul knihy. „Pálené dny“ ukazuje, jak daleko její „kreativita“ sahá.

výraz „zřícenina“ je údajně neutrální.

- Der Onkel wandte seinen Kopf einem der nahen **Häuser** zu, am Fuße des nächsten Hügels stand eine Villa (die ich allerdings als **baufälliges Stockhaus** in Erinnerung hatte) ... **dort**, *wo unsere Siedlung aufhört*,
- pravil strýček a ukázal k úpatí nejbližšího kopce, kde stála vila (pamatoval jsem si ji spíš jako **zříceninu a barabiznu na spadnutí ...** *Tam, kde končí naše sídliště,*

Gesinnungsmüll

- *leben die **Bösen*** (und Reichen?), sagte er. ***Sie leben dort in ihrem Gesinnungsmüll*** (...) Doch schon bald war alles vergessen, denn selbst die **Bösen** (oder Reichen) folgten unserer Tradition (...).
- *žijí **zlí lidé*** (a taky bohatí ne?), pravil.
- *Rozdmýchávají vášně a podněcují zlořád, nemají kousek cti v těle.* (...) Brzy se na všechno zapomnělo, protože **zlojedi** (bohatí) dodržovali naše tradice (...).

„Was im Falle von anderen ÜbersetzerInnen als Fehler betrachtet werden könnte, stellt bei Denemarková eine absichtliche Vorgehensweise dar“ (Joklíková)

- V rozhovoru s Jiřím Lojínem v rozhlase prohlásila Radka Denemarková v roce 1913: *Autora chci poznat osobně, jeho životní prostor, vnímání života, světa i to, co v textech zakrývá. Potom je nutné na text zapomenout. A poté začne ožívat v mém jazyce, naslouchám jeho dechu. Dech textu je zásadní. Pro mne je rytmus (dech) Stavaričova románu s takovouto mnohomluvností, kterou dokládá 50 příkladů analyzovaných v práci, neslučitelný.*

Geschick

- Stavarič, 117: *Wege, auf denen man (mit etwas Glück und **Geschick**) fortgelangen konnte.*
- Denemarková, 86: *cesty, které **vedou z osady a kudy mám zmizet (při troše galantního štěstí a šikovnosti osudu).***

Proč se asi Stavarič vyhnul větám jako *wälzten uns auf dem Boden. Wir rangen nach Luft ?*

- Stavarič, S. 156:
 - *Trat nach mir, ich wiederum packte ihn am Bein, riss ihn zu Boden, und wir prügeln aufeinander los, bis er irgendwann **verwundert den kürzeren zog, keuchend und stolpernd verschwand ...***
- Denemarková, S. 113:
 - *Chtěl mě nakopnout, povalil jsem ho na zem, **strhla se divoká rvačka, váleli jsem se po zemi.** Sotva jsme popadali dech; **zmlátil jsem ho a frajer odtáhl.***

V době našeho národního obrození bylo třeba již názvem díla přitáhnout co nejširší vrstvy k české četbě a na česká představení.

- **Proto se razily názvy co nejkřiklavější**, a ovšem málo vkusné, jako např. Chňap, Lap, Šňůra, Honsa Prasátko anebo Oběšenec se lepší i se svou ženou apod.
- Divadlo bylo nabito, zejména nepřátelé českého živilu dostavili se v počtu co největším. „Dnes tedy se konečně přesvědčíme,“ zněl jejich výrok, „jaké pokroky učinila čechácká poezie.“
- Härtlingův román *Große, kleine Schwester* vyšel v brněnském nakladatelství Barrister pod názvem *Brno, drahé Brno*.
- Jaké změny v čtenářském očekávání nový titul přinesl?

Christiane Nord: Funktionsgerechtigkeit und Loyalität.

Berlin: Frank & Timmer, 2011.

- Funktionshierarchie bei Titeln und Überschriften, 53
- Grundfunktionen: distinktiv, metatextuell, phatisch
- Optionale Funktionen: referentiell, expressiv, appellativ

Christiane Nord: Funktionsgerechtigkeit und Loyalität. Berlin: Frank & Timmer, 2011.

- Dokumentarische Übersetzung
- Hierbei wird die Kommunikationshandlung des AT für den Empfänger „dokumentiert“; der ZT-Empfänger ist lediglich ein „Beobachter“. Zur dokumentarischen zählt Nord z. B. die Übersetzung lyrischer Texte als „Verständnishilfe“.
- Instrumentelle Übersetzung
- Das Translat soll als Instrument für die Herstellung einer neuen Kommunikationshandlung zwischen AT-Sender und ZT-Empfänger dienen. Beispielsweise werden die meisten Fachtextsorten instrumentell übersetzt